

In memoriam

A klinikai kémia egyik úttörőjének emlékére

Prof. Norbert Tietz (1926-2018)

Írta: Prof. Dr. Góth László

Norbert Tietz 1926-ban született a mai Lengyelország területén található Szczecin-ben (korábban Stettin, Németország) és 1954-ben emigrált az USA-ba. Első munkahelye 1954-59 között a Rockford Memorial Hospital (Illinois), melyet a chicagói Mount Sinai Hospital Medical Center és a Chicago Medical School, majd a University of Kentucky, Medical Center, Lexington követett. Ezekben az években történt a klinikai kémia átalakulása, amit olyan tudósok fémjeleztek, mint Samuel Natelson, Otto Folin, Donald van Slyke és Somogyi Mihály. A klinikai kémiai laboratóriumokban ekkor jelent meg a lángfotométer, UV-VIS spektrofotométer, a Coulter elvű sejtszámoló és a Technicon Auto Analyzer. Tietz professzor a klinikai kémiai laborban dolgozva szükségét érezte egy olyan könyvnek, amelyből a laboratóriumi szakemberek és a klinikusok is egyaránt tájékozódhatnak. Erre a kihívásra felelve készült el a Fundamentals of Clinical Chemistry első kiadása 1969-ben, Tietz professzor szerkesztésében [1].

Az 1976-ban megjelent kiadásban a könyv egyes részeit a szakma amerikai (Donald S. Young, Wendel T. Caaway és Norbert Tietz és még sokan mások) valamint európai (Donald D. Moss, London; Ole Siggaard-Anderson, Kopenhága) klinikai kémikusai írták. Tietz professzor elmondása alapján az egyes fejezetek írói elkészítették a saját részüket, ezt postázták, majd az AACC évi kongresszusain találkoztak és ott beszélték meg a kiegészítéseket és módosításokat. Az 1976-ban megjelent kiadás előszavát Somogyi Mihály (Michael Somogyi PhD) írta korábban, mivel 1971-ben már elhunyt. Ebben az előszóban olvasható talán elsőként a „laboratory medicine” kifejezés [2].

Tietz professzor munkássának elismerése, hogy könyvének további kiadásai napjainkban is sorra jelennek meg. A Fundamentals of Clinical Chemistry sorozat folytatásai mind a Tietz nevet viselik: Tietz Textbook of Clinical Chemistry, Tietz Textbook of Clinical Chemistry and Molecular Diagnostics, Tietz Fundamentals of Clinical Chemistry and Molecular Diagnostics, Tietz Clinical Guide to Laboratory Tests.

1995-ben Tietz professzor szervezte az International Society for Clinical Enzymology kongresszusát Lexington-ban (Kentucky, USA). A meghívottak között, mint az MLDT Enzimológiai bizottságának vezetője, vettem részt a kongresszuson és ismerkedtem meg Tietz professzorral. A kapcsolatunk fennmaradt és az MLDT vendégeként, szervezésemben 1997-ban Tietz professzor feleségével és Rodgerson professzorral (Los Angeles, CA, USA) Magyarországra látogatott. Megtekintette a Debreceni Orvostudományi Egyetem Klinikai Kémiai Intézetét, fogadta az egyetem rektora Prof. Dr. Muszbek László, és megismerkedtek Debrecen városával, ahol megkóstolták a debrecenit. Ezután Szegedre utaztak az MLDT

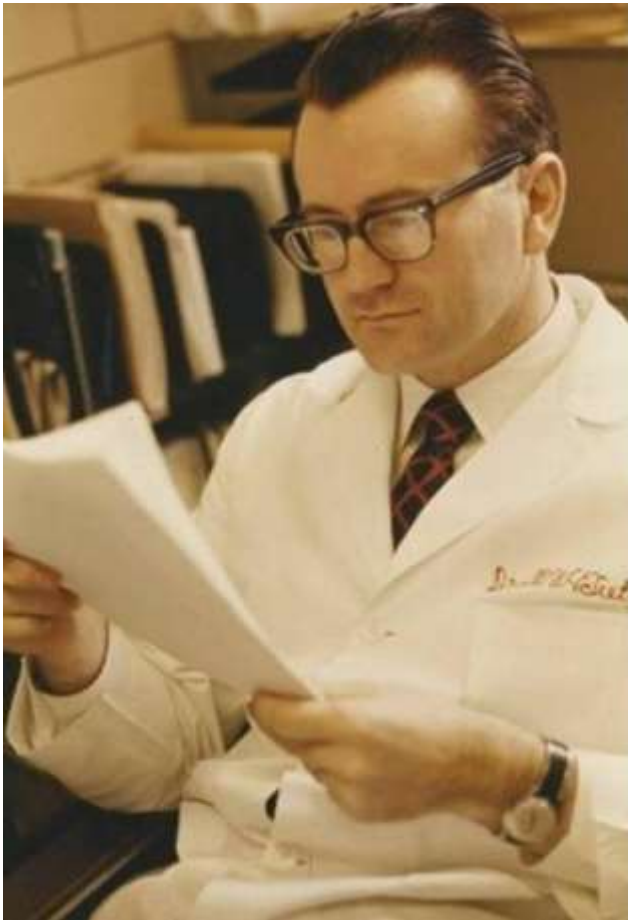
kongresszusára, ahol Tietz professzor előadást tartott. A látogatásuk végén Budapesttel ismerkedtek.

Tietz professzor nem felelte a magyarországi látogatást és személyemet. Amikor a San Diego Conference of American Association for Clinical Chemistry on Clinical Molecular Biology kongresszusán 1998-ban San Diego-ban tartózkodtam, meghívott ebédelni kedvenc Csendes óceán parti éttermébe. A nyugdíjas éveit akkor már La Jolla-ban (CA, USA) töltötte és térítés nélküli státuszban oktatott az University of California, San Diego-i egyetemén. A medikus képzésben a klinikai kémiát oktatta és jegyzetet is készített a hallgatóknak [3].

Dr. Norbert W. Tietz számos szakmai elismerés tulajdonosa mint pl. Outstanding Contribution to Clinical Chemistry 1989 és 1995, Outstanding Contribution to Education 1976), 1977-ben elnöke volt az American Association for Clinical Chemistry-nek. 2018 május 23-án békésen hunyt el otthonában, Georgia-ban, 91 évet élt. Tietz professzor munkásságának emléke a nevével jelzett könyvek szériáiban él tovább.

Irodalom

1. Nader Rafai. In memory of Dr. Norbert Tietz. A giant of Clinical Chemistry. IFCC News. 2018: May 28.
2. Góth L. A Klinikai kémiai laboratóriumi vizsgálatok az ókortól a 21.századig. GlobeEdit. 2017. p. 52.
3. Góth L. DNS technikák a humán betegségek kimutatására. Klinikai és Kísérletes Laboratóriumi Medicina 1999: 26(1): 34-35.

UNIVERSITY OF CALIFORNIA, SAN DIEGO
La Jolla, CA 92093-0612

Norbert W. Tietz, Ph.D.
Professor
Department of Pathology

Home
7472 Camino Rialto
La Jolla, CA 92037-3957
Phone/FAX 619-459-7303

858

Office
9500 Gilman Drive
Phone 619-822-1382
FAX 619-534-7415
E-Mail ntietz@UCSD.edu

353